

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Retoryka w praktyce (Ćw. audytoryjne), PG_00145335						
Kierunek studiów	Sztuka kreatywnego pisania (O)						
Data rozpoczęcia studiów	październik 2025 r.		Rok akademicki realizacji przedmiotu		2026/2027		
Poziom kształcenia	I stopnia - licencjackie		Grupa zajęć		Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć powiązanych z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie nauki związanej z kierunkiem - profil ogólnoakademicki		
Forma studiów	stacjonarne		Sposób realizacji		na uczelni		
Rok studiów	2		Język wykładowy		polski		
Semestr studiów	3		Liczba punktów ECTS		3.0		
Profil kształcenia	ogólnoakademicki		Forma zaliczenia		zaliczenie		
Jednostka prowadząca	Rektor -> Wydział Filologiczny -> Instytut Filologii Polskiej -> Zakład Teorii Literatury i Krytyki Artystycznej						
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot		dr hab. Magdalena Horodecka				
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu						
Formy zajęć	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	0.0	30.0	0.0	0.0	0.0	30
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						
Aktywność studenta i liczba godzin pracy	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów		Udział w konsultacjach		Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	30		2.0		43.0	75
Cel przedmiotu	Celem zajęć jest wprowadzenie studenta w podstawowe zagadnienia dotyczące dyskursu publicznego i retoryki w kontekście komunikacji medialnej. Istotnym celem kursu jest też praca nad umiejętnością zabierania głosu w debacie oraz rozpoznawanie perswazji i różnych form manipulacji językowej. Najważniejszym celem zajęć jest praktykowanie sztuki przemawiania oraz wykonwanie ćwiczeń cząstkowych kształcących umiejętności retoryczne i polemiczne.						

Efekty uczenia się przedmiotu	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[SKPL3_U10] Potrafi popularyzować literaturę i kulturę artystyczną oraz wiedzę o nich w duchu tradycyjnego literaturoznawstwa, w różnych formach retorycznych i za pomocą różnych mediów.	Student potrafi: tworzyć merytoryczną argumentację w polemikach i debatach z wykorzystaniem klasycznych i współczesnych konwencji retorycznych i form perswazyjnych (K_U08); popularyzować literaturę i kulturę artystyczną oraz wiedzę o nich w różnych formach retorycznych, adekwatnych dla zróżnicowanych mediów, tradycyjnych i nowoczesnych (K_U10).	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SU2] prezentacja/projekt/referat/ raport
	[SKPL3_W06] Zna i rozumie w stopniu zaawansowanym ważne, rozpoznane w obszarze literaturoznawstwa, formy, gatunki, konwencje językowe i postawy artystyczne współczesnej kultury literackiej oraz ich znaczenie dla samodzielnego udziału w życiu literackim i kulturalnym, w tym dla tworzenia tekstów, udziału w debacie publicznej z zachowaniem reguł komunikacyjnych określanych w ramach współczesnego językoznawstwa, w działalności organizacyjnej i przedsiębiorczości.	Student jest gotów do: pogłębiania refleksji etycznej, szczególnie w wymiarze etyki komunikacji i perswazji, w mowie i piśmie, w odniesieniu do aktywności badawczej, artystycznej, organizacyjnej i w kontekście współczesnych realiów kulturowych i społecznych (K_K05); podejmowania partnerskiego dialogu z przedstawicielami odmiennych stanowisk światopoglądowych, postaw artystycznych, kręgów kulturowych z wykorzystaniem form perswazyjnych i zachowaniem imperatywów etycznych właściwych klasycznej postawie retorycznej (K_K06).	[SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SW2] prezentacja/projekt/referat/ raport
	[SKPL3_U08] Potrafi tworzyć merytoryczną argumentację w polemikach i debatach, wykorzystując m.in. dyskurs literaturoznawstwa i współczesnej humanistyki.	Student jest gotów do: pogłębiania refleksji etycznej, szczególnie w wymiarze etyki komunikacji i perswazji, w mowie i piśmie, w odniesieniu do aktywności badawczej, artystycznej, organizacyjnej i w kontekście współczesnych realiów kulturowych i społecznych (K_K05); podejmowania partnerskiego dialogu z przedstawicielami odmiennych stanowisk światopoglądowych, postaw artystycznych, kręgów kulturowych z wykorzystaniem form perswazyjnych i zachowaniem imperatywów etycznych właściwych klasycznej postawie retorycznej (K_K06).	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SU2] prezentacja/projekt/referat/ raport
	[SKPL3_K05] Jest gotów do pogłębiania refleksji etycznej w odniesieniu do aktywności zawodowej – badawczej, artystycznej czy organizacyjnej – oraz w kontekście zmieniających się realiów kulturowych i społecznych, a także określanych w ramach badań językoznawczych norm komunikacyjnych.	Student: zna i rozumie w stopniu zaawansowanym ważne językowe formy perswazyjne i konwencje retoryczne oraz ich znaczenie dla współczesnej kultury literackiej i samodzielnego udziału w życiu kulturalnym, w tym dla tworzenia wypowiedzi ustnych i pismnych, udziału w debacie publicznej, działalności organizacyjnej i przedsiębiorczości (K_W06).	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SK2] prezentacja/projekt/referat/ raport

	<table><tr><th>Efekt kierunkowy</th><th>Efekt z przedmiotu</th><th>Sposób weryfikacji i oceny efektu</th></tr><tr><td>[SKPL3_U03] Potrafi samodzielnie pisać teksty odpowiadające wymogom gatunkowym literatury pięknej oraz teksty krytyczno-artystyczne z zachowaniem wskazanych przez współczesne językoznawstwo norm poprawnościowych i stylistycznych oraz form rozpoznanych przez literaturoznawstwo.</td><td>Student potrafi: tworzyć merytoryczną argumentację w polemikach i debatach z wykorzystaniem klasycznych i współczesnych konwencji retorycznych i form perswazyjnych (K_U08); popularyzować literaturę i kulturę artystyczną oraz wiedzę o nich w różnych formach retorycznych, adekwatnych dla zróżnicowanych mediów, tradycyjnych i nowoczesnych (K_U10).</td><td>[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SU2] prezentacja/projekt/referat/ raport</td></tr></table>	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu	[SKPL3_U03] Potrafi samodzielnie pisać teksty odpowiadające wymogom gatunkowym literatury pięknej oraz teksty krytyczno-artystyczne z zachowaniem wskazanych przez współczesne językoznawstwo norm poprawnościowych i stylistycznych oraz form rozpoznanych przez literaturoznawstwo.	Student potrafi: tworzyć merytoryczną argumentację w polemikach i debatach z wykorzystaniem klasycznych i współczesnych konwencji retorycznych i form perswazyjnych (K_U08); popularyzować literaturę i kulturę artystyczną oraz wiedzę o nich w różnych formach retorycznych, adekwatnych dla zróżnicowanych mediów, tradycyjnych i nowoczesnych (K_U10).	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SU2] prezentacja/projekt/referat/ raport
Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu					
[SKPL3_U03] Potrafi samodzielnie pisać teksty odpowiadające wymogom gatunkowym literatury pięknej oraz teksty krytyczno-artystyczne z zachowaniem wskazanych przez współczesne językoznawstwo norm poprawnościowych i stylistycznych oraz form rozpoznanych przez literaturoznawstwo.	Student potrafi: tworzyć merytoryczną argumentację w polemikach i debatach z wykorzystaniem klasycznych i współczesnych konwencji retorycznych i form perswazyjnych (K_U08); popularyzować literaturę i kulturę artystyczną oraz wiedzę o nich w różnych formach retorycznych, adekwatnych dla zróżnicowanych mediów, tradycyjnych i nowoczesnych (K_U10).	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SU2] prezentacja/projekt/referat/ raport					
Treści przedmiotu	1. retoryka w komunikacji medialnej; historia retoryki (od Arystotela do współczesności) 2. językowy obraz świata w mediach 3. historia wielkich debat medialnych 4. reguły i normy debaty publicznej oraz jej społeczne i kulturowe funkcje 5. języki totalitarne i ich wpływ na dziennikarstwo 6. wpływ przemian medialnych na kształt dyskursów publicznych (postprawda, fakenews) 7. teoria i praktyka debat oksfordzkich 8. współczesne programy publicystyczne oparte na formule debaty ("Godzina Komentatorów" Radio TOK FM, "Łoża prasowa" TVN24 i in.) 9. wiedza o chwytach retorycznych 10. TedTalk jako forma przemówienia - teoria i praktyka						
Wymagania wstępne i dodatkowe	Biegłość językowa.						
Sposoby i kryteria oceniania osiągniętych efektów uczenia się	Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej				
	Zadanie/projekt	51.0%	50.0%				
	Obecności	80.0%	50.0%				

Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	
		Arystoteles, Retoryka w: tegoż, Retoryka. Poetyka, przeł. H. Podbielski, Warszawa 1988. T. G. Ash, Wolne słowo. Dziesięć zasad dla połączonego świata, tłum. M. Godyń, F. Godyń, Kraków 2018. A. Budzyńska-Data, Retoryka debaty. Polskie wielkie debaty przedwyborcze 1995-2010, Warszawa 2015. K. Burke, Tradycyjne zasady retoryki, przeł. K. Biskupski, "Pamiętnik Literacki" 1977, z. 2. M. Głowiński, Zła mowa. Jak nie dać się propagandzie, Warszawa 2016. A. Kampka, Debata publiczna. Zmiany społecznych norm komunikacji, Warszawa 2014. V. Klemperer, LTI. Notatnik filologa, przeł. J. Zychowicz, Kraków 1983. M. Kochan, Pojedynek na słowa. Techniki erystyczne w publicznych sporach, Kraków 2012. Natasza Lubik-Reczek, Debaty oksfordzkie jako narzędzie wspierania edukacji, w: Uwarunkowania i mechanizmy partycypacji politycznej, pod red. M. Rachwała, Poznań 2017. R. Pankowski, A. Pawlicki, Z. A. Pełczyński, P. Radwan-Rohrschopf, W teatrze debaty oksfordzkiej. Przewodnik debatancki Szkoły Liderów, Warszawa 2012. J. Pleszczyński, Epistemologia komunikacji medialnej. Perspektywa ewolucyjna, Lublin 2013. Retoryka i jej dziennikarsko-medialne zastosowania, pod red. M. Worsowicz, Łódź 2016. Retoryka w praktyce medialnej, red. A. Kwiatkowska, M. Szytber, Warszawa 2017. Rytualny chaos. Studium dyskursu publicznego, red. M. Czyżewski, S. Kowalski, A. Piotrowski, Warszawa 2010. A. Schopenhauer, Erystyka czyli sztuka prowadzenia sporów, przeł. B. i Ł. Konorscy, Warszawa 1983. S. Staszic, Przestrogi dla Polski, Wrocław 2008 (lub inne wydania). K. Szymanek, Sztuka argumentacji. Słownik terminologiczny, Warszawa 2004. J. Ziomek, Retoryka opisowa, Wrocław 1990.

	Uzupełniająca lista lektur A. Budzyńska-Data, J. Kwosek, Erystyka czyli sztuka prowadzenia sporów. Komentarze do Schopenhauera, Warszawa 2009. Gabinet luster. O kształtowaniu samowiedzy Polaków w dyskursie publicznym, red. A. Giza, Warszawa 2013. R. Keyes, Czas post-prawdy. Nieszczerość i oszustwa w codziennym życiu, przeł. P. Tomanek, Warszawa 2017. M. Kochan, Sztuka debaty, Gdańsk 2014. W. Marciszewski, Sztuka dyskusowania, Warszawa 1994. A. Szurek, Retoryka mediów elektronicznych. Wątpliwości i perspektywy, w: Retoryka klasyczna i retoryka współczesna. Pola i perspektywy badań, red. C. Mielczarski, Warszawa 2017. M. Worsowicz, O "duchu stosowności". Teoria retoryczna a współczesna praktyka medialna, Łódź 2013. F. Fernández-Armesto, Historia prawdy, przeł. J. Ruszkowski, Poznań 1999. A. Kampka, Perswazja w języku polityki, Warszawa 2009. G. Lakoff, Nie myśl o słoniu! Jak język kształtuje politykę, przeł. A. E. Nita i J. Wasilewski, Warszawa 2011. Ch. Perelman, Imperium retoryki. Retoryka i argumentacja, przeł. M. Chomicz, Warszawa 2002. Retoryka wizerunku medialnego, red. A. Budzyńska-Data, A. Kampka, K. Molek-Kozakowska, Warszawa 2016. M. Rusinek, A. Załazińska, Retoryka codzienna. Poradnik nie tylko językowy, Warszawa 2010. Styl, dyskurs, media, pod red. B. Bogotębskiej i M. Worsowicz, Łódź 2010. J. Wasilewski, A.S kibiński, Prowadzeni słowami. Retoryka motywacji w komunikacji publicznej, Warszawa 2008.
	Adresy eZasobów
Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania	Debata oksfordzka, debata gdańska. Warsztaty retoryczne. Warsztaty NVC. Analiza wystąpień publicznych. Przygotowanie Ted Talk
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.